



Mediene

Aktuelle kompetansemål:

Norsk

VG1

Muntlig kommunikasjon

- lytte til og vise åpenhet for andres argumentasjon og bruke relevante og saklige argumenter i diskusjoner

VG2

Muntlig kommunikasjon

- bruke kunnskap om retoriske appellformer i diskusjoner og presentasjoner

VG3

Muntlig kommunikasjon

- lytte til og vurdere argumentasjonen i muntlige tekster i ulike medier og ta stilling til innhold og formål

Samfunnsfag

Utforskeren

- drøfte samfunnsfaglige tema i digitale diskusjonsforumer og vurdere egne forståelser i lys av andres innlegg

Politikk og demokrati

- utforske og diskutere hvordan man kan være med i og påvirke det politiske systemet gjennom å bruke ulike kanaler for påvirkning
- diskutere sammenhenger mellom styreform, rettsstat og menneskerettigheter

Om undervisningsopplegget:

Videoen "Tar opp kampen mot falske nyheter" gjør rede for hva falske nyheter er, og hvordan falske nyheter kan svekke tillitten til de redaktørstyrte mediene. Redaktøren i Vest-Nytt på Sotra forklarer hvorfor kildekritikk er en så viktig del av det journalistiske arbeidet.

I videoen "Tar samfunnsdebatten i SoMe, men kritiske spørsmål forsvinner" møter vi Unni Marcussen som opplevde at spørsmålene hun skrev til Sylvi Listhaug på Facebook ble slettet. Ved å ta samfunnsdebatten på sosiale medier kan politikerne slippe unna kritiske spørsmål.

Fagteksten gjør rede for de redaktørstyrte medienes samfunnsoppdrag og redaktørens ansvar. Videre handler den om hvordan sosiale medier har demokratisert den offentlige debatten. Fagteksten tar opp igjen tråden fra introduksjonsvideoen og gjør greie for falske nyheter.

Vi anbefaler å snakke om videoen og teksten i fellesskap før elevene tar fatt på oppgavedelen. Vi oppfordrer også elevene til å søke kunnskap i nyhetsmediene. Det gir elevene kjennskap til aktuelle saker som de kan stille spørsmål ved og diskutere.

Forslag til spørsmål:

- Hva er de viktigste nyhetene fra de redaktørstyrte mediene i dag?
- Trenger vi redaktørstyrte medier? Hvorfor / hvorfor ikke?
- Kjenner dere til et eksempel der et redaktørstyrt medium har avslørt maktmisbruk?
- Hva er problemet om politikerne ikke vil la seg intervju av journalister, men bare snakke til velgerne via sosiale medier?
- Hvem av dere har vært med i en debatt på sosiale medier? Hvordan var det?
- Har dere noen gang fått presentert en nyhet som viste seg å være falsk?

Oppgavene gir elevene anledning til å utforske og diskutere ulike problemstillinger i tilknytning til emnet. Oppgavene kan differensieres i nivå og omfang. Våre arbeidsoppgaver må ses på som forslag som kan forenkles eller utvides.

Fasit til Kahoot:

1. Hva er journalistikk?

Fantasifortellinger

Fortellinger fra virkeligheten

Kryssord

Reklame

2. Hvem er det som styrer journalistene og har ansvaret for sakene mediet publiserer?

Redaktøren

Eieren av mediet

Journalistene selv

Ordføreren

3. Hva er journalistenes viktigste oppgave?

Å fortelle hvor flinke de som styrer landet er

Å reklamere for ulike varer

Å gi informasjon

Å lure folk

4. Kildekritikk er en så viktig del av det journalistiske arbeidet at...

det er regulert av straffeloven

det er nøye omtalt i Vær varsom-plakaten

journalister må fornye kildekritikk-sertifikatet sitt årlig

det kalles "første bud i journalistikken"

5. Hvorfor kalles mediene noen ganger for den fjerde statsmakt?

De kalles ikke den fjerde statsmakt

Fordi de ikke har makt

Fordi de overvåker arbeidet til de tre statsmaktene

Fordi kongen har bestemt det

6. Påstand: Sosiale medier har gjort at flere kommer til ordet i samfunnsdebatten.

Sant

Usant

7. Hva er falske nyheter?

Nyheter som noen ikke liker

Nyheter i lokalavisen

Nyheter om falske sedler

Oppdiktede historier som utgir seg for å være nyheter

8. Hvorfor lager noen falske nyheter? (To riktige svar)

For å ødelegge ryktet til noen

For å tjene penger

For å fortelle om virkeligheten

For å passe på at ingen misbruker makten sin